

Samopomoč.

Slovenski učitelji smo se začeli zadnji čas organizovati. V ta namen nam je pa potreba denarja. Naše plače so pa prenizke, da bi zamogli zadostiti vsem potrebam. V zboljšanje našega stanja imamo že razna društva, od katerih dobivajo posamezni udje in društva sama svoje dobrrote in koristi. Skrb vsakterega izmed nas bodi, da pristopi k tem društvom.

Po vzgledu čeških in dunajskih učiteljev si pa v svrhu naše organizacije pridobimo lahko tudi še drugih denarnih virov in sicer pri raznih trgovcih, obrtnikih in rokodelcih, pri katerih naročamo in kupujemo razne potrebščine zase, za svojo družino in za šolo in sicer pod pogojem, da nam tisti trgovci, obrtniki in rokodelci, katere si izberemo, odstopijo oziroma darujejo od učiteljstva skupljene svote nekaj odstotkov v namen naše organizacije. Začetek tega našega podjetja smo že storili s Petričevimi šolskimi zvezki v prid učiteljskemu konviktu. Kakor znano, se je zavezal g. Petrič, darovati jedno tretjino čistega dobička konviktu. Do danes imamo od tega dobička pri gosp. Petriču za konvikt že nad 150 gld.

Pod takimi pogoji smo pridobili tudi Kleinmayr & Ferd. Bambergovo knjigotržnico, tvrdko Fran Ks. Souvan za manu-fakturno blago, krojaškega mojstra Frana Kraigher-ja, Kavčič & Lilleg-ovo trgovino s specerijskim blagom, Gričar & Mejač-ovo trgovino z narejenimi oblekami, tiskarno Miličevu itd. Poiskali bomo pod temi pogoji tudi jedno lekarno, i. t. d.

V naslednjem podajamo p. i. učiteljstvu nekak gospodarski program. Skrb in dolžnost vsakega učitelja, učiteljice in šolskega prijatelja bodi, da po svojih močeh sodeluje pri izvrševanju tega programa, držče se gesla: Svoji k svojim!

Gospodarski program slovenskega učiteljstva:

1. **Banka „Slavija“** v Pragi — glavno zastopstvo za slovenske dežele v Ljubljani — vzajemno zavarovalno društvo. Razne vrste zavarovanj s posredovanjem direktorija „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“, uredništva „Učiteljskega Tovariša“ in „Popotnika“, ali zastopnikov „Slavije“. Banka daje provizijo „Zavezi“ in tistemu okrajnemu učiteljskemu društvu, kojega ud je zavarovanec.
2. **Učiteljski konvikt** v Ljubljani. V njem bodo dobivali popolno oskrb učiteljski otroci s Primorskega, Stajarskega in Koroškega in sicer toliko, kolikor bo v razmerju s Kranjsko učiteljstvo teh kronovin pripomoglo k zgradbi. V „Učiteljski konviktu“ se bodo vsprejemali proti primerni odškodnini tudi vpokojeni učitelji brez družine in vpokojene učiteljice v popolno oskrb. Letni člani plačajo 1 gld., ustanovniki 5 gld. na leto in pokrovitelji pa 100 gld. jedenkrat za vselej. Podporni člani in dobrotniki podpirajo „Učiteljski konvikt“ z milodari — zapuščinami. — Denar sprejema društveni blagajnik, g. Jakob Dimnik, učitelj na II. mestni šoli.

3. **Jos. Petričevi šolski zvezki** v prid „Učiteljskemu konviktu“. Gospod izdelovatelj (Ljubljana, sv. Petra cesta št. 6.) daje vsako leto jedno tretjino dobička „Učiteljskemu konviktu“. (Glej oznanilo v „Učit. Tovarišu“.)
4. **Gričar & Mejač**, trgovina z narejenimi oblekami za dame in gospode v Prešernovih ulicah. Učiteljstvo ima znižane cene, in vrhu tega se zabilježi v posebno knjigo še 5% od iztržka v prid „Učiteljskemu konviktu“ v Ljubljani. (Glej oznanilo v „Učit. Tov.“.)
5. **Harmoniji in didaktofoni** iz tvornice Jos. Lenarčič & Co. na Vrhniki pri Ljubljani. Tvrška podpira iz iztržka „Učiteljski konvikt“ v Ljubljani. (Glej oznanilo v „Učit. Tov.“.)
6. **Cesar Franc Jožefova ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem**, ustanovilo „Slovensko učiteljsko društvo“ v Ljubljani* v spomin in proslavo na 50 letno vladanje Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. Darove za ustanovo vsprejema uredništvo „Učiteljskega Tovariša“.
7. **Vdovsko učiteljsko društvo** za kranjsko učiteljstvo. Vsaka vdova dobiva na leto 100 gld., vsaka sirota brez očeta do 19. leta 25 gld. in sirote brez očeta in matere pa po 50 gld. pokojnine. Vstopnina znaša toliko goldinarjev, kolikor let je star ta, ki pristopa; plača se lahko v dveh letih v poluletnih obrokih. Letnina znaša za samce 4 gld., za oženjene pa 6 gld.; plačuje se do konca prosinca vsakega leta. Udnino sprejema društveni blagajnik g. Jos. Cepuder, učitelj na II. mestni šoli.
8. **Narodna Šola** podpira ubožne šole na Kranjskem z različnimi šolskimi potrebščinami. Letnina znaša 1 gld., ustanovnina pa 20 gld. Denar naj se pošilja blagajniku g. Ivanu Krulcu na II. mestno šolo.
9. **Ročni katalog**, sestavljen Štefan Primožič, založil R. Šeber, tiskar v Postojni. S popolnim imenikom kranjskega učiteljstva. Cena 40 kr. G. založnik odstopi 5% iztržka „Učit. konviktu“ v Ljubljani.
- 10.* **Knjigotržnica Kleinmayr & Fed. Bambergova** v Ljubljani daruje od iztržka za šolske in druge knjige, muzikalije i. dr., ki jih kupijo oziroma naroče pri nji učitelji, učiteljice, šolska vodstva in krajni šolski sveti, ceni primerne odstotke za „Učiteljski konvikt“ v Ljubljani.
- 11.* **Fran Ksav. Souvan**, trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani — daje učiteljstvu blago po najnižji ceni in poleg tega daruje še 5% od iztržka „Učiteljskemu konviktu“ v Ljubljani.
- 12.* **Fran Kraigher**, krojač v Ljubljani (Kongresni trg) izdeluje učiteljstvu obleko po najnižji ceni ter daruje od svote za vsako pri njem naročeno obleko 5% „Učiteljskemu konviktu“ v Ljubljani.
- 13.* **Kavčič & Lilleg** — „Pri zlatorogu“ — trgovina s specerijskim blagom v Prešernovih ulicah v Ljubljani, darujeta od iztržka, ki jima ga da zaslužiti učiteljstvo in udje „Učit. konvikta“ iztržku primerne odstotke „Učiteljskemu konviktu“ v Ljubljani.
14. **Samopomoč (Selbsthilfe.)** Društvo v pomoč učiteljskim vdovam na Štajerskem. Vsaki ud plača 1 gld. udnine. Vdova dobi po smrti moža toliko goldinarjev, kolikor udov ima društvo. Udnina se plačuje takoj po smrti vsakega uda.
15. **Tiskarna Miličeva** bo darovala vsako leto od dohodkov, ki jih prejme za tisek „Učit. Tovariša“, raznih knjig, letnih poročil, tiskovin i. t. d. (izvzemši uradne šolske tiskovine), ki jih naroče pri nji posamezni učitelji, šolska vodstva, krajni šolski sveti in učiteljska društva, 5% „Učiteljskemu konviktu“.

*** Pozor!** Kdor osebno ali po kaki drugi osebi kupuje ali naročuje pri tržkah pod številko 10, 11, 12, 13 in 17, naj se blagovoli javiti, da je učitelj, oziroma član „Učiteljskega konvikta“; kdor pa naročuje pisмено ali plačuje potom poštnih nakaznic, naj blagovoli na pismo ali dopisnico, oziroma na odrezek poštne nakaznice zapisati: **Spominjajte se „Učiteljskega konvikta“!** Ta opazka bo dotičniku zadostovala, da bo vpisal v posebno knjigo obljubljenе odstotke „Učiteljskemu konviktu“.

16. **Národna tiskarna** dá vsako leto od vseh naročil, ki jih naročé pri nji posamezni učitelji, šolska vodstva, krajni šolski sveti in učiteljska društva, 5% „Učiteljskemu konviktu“.
- 17.* **Anton Krejči** — zaloga moških in ženskih klobukov v Wolfvih ulicah — prodaje učiteljem in njih rodbinam klobuke po najnižji ceni ter daruje od iztržka 5% „Učiteljskemu konviktu“.

Vestnik.

Cesar Franc Jožefova ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem: Gospod Potočnik Martin, nadučitelj v Sori pri Medvodah 3-60 gld.

Učiteljski konvikt: G. Janez Gregorič po g. Fr. Koyu iz Travnika 2 K. Gde. Avgusta Mattanovič, učiteljica v Postojni, na knj. kr. podr. št. 7 nabrala 24 K.

Za Tomšičev spomenik: G. J. Orešek, c. kr. okr. glavar v Črnomlju, 3 gld.; slavno Pedagoško društvo v Krškem, 2 gld.

Odlikovanje. Brezoviški občinski zastop je izvolil g. nadučitelja Ivana Kogejca, ki v tej občini deluje že 32 let z vidnimi uspehi, častnim občanom. Častitamo!

Novo gimnazijsko poslopje v Kranju je bilo 18. kimovca jako slovesno blagoslovljeno in izročeno svojemu namenu.

Imenovanje. Okrajni šolski nadzornik g. Jos. Kožuh v Kopru se je odpovedal službi nadzornika. Mesto njega je imenovan gosp. prof. Fran Finšgar v Kopru.

Redna seja c. kr. deželnega šolskega sveta kranjskega z dne 9. kimovca t. 1. Po otvoritvi seje po predsedniku so se sprejela najprej dela, ki so bila od zadnje seje sem rešena, na znanje. Pri seji so predstavili najpoprej učitelja Antona Levsteka iz štirirazredne ljudske šole v Senožečah na četrto učiteljsko mesto deske ljudske šole v Postojni in učitelja Ivana Poznika iz jednorazrednice v Ravnem dolu na jednorazrednico v Ovcjaku in sicer iz službenih ozirov. Prosto peto mesto na slovenski osemrazredni dekliški šoli v Ljubljani je dobila učiteljica M. Marout, vsled tega izpraznjeno šesto oziroma sedmo mesto na imenovani šoli dobili sta učiteljici Julija Borovski in učiteljica na nemški dekliški šoli Franciška Zeme. Začasna učitelja Ivan Baraga na jednorazrednici v Besnici in Ivan Stupica na jednorazrednici v Dražgošah imenovana sta stalnim učiteljem ravno tam; učitelj na ljudski šoli v Polju, Feliks Nagu, je imenovan nadučiteljem na dvorazrednici v Vačah, dosedanji stalni učitelj v Dutovljah v sežanskem okraju, Ivan Kiferle je imenovan za učitelja in voditelja jednorazrednice v Podbrezju in učiteljica Emilija Wrus je imenovana za tretje učiteljsko mesto na ljudski šoli v Trzinu. Učitelju Ivanu Wittreihu v Srednji vasi in učiteljici Emiliji Kren dovolila se je na njihovo prošnjo izprememba njunih mest. Nadučitelj v Mirnipeči Karl Kristof je umirovljen. Nato so se razdelile ustanove Franc Metelkove in one društva za pospeševanje vrtnarstva tako-le: I. Šest Metelkovih ustanov s pogojem, da temu tudi tukajšnji knezoškofjski ordinarijat pritrdi, so dobili: 1. Viljem Gebauer, učitelj v Šmarjeti; 2. Franc Črnagoj, učitelj na Karolinski zemlji; 3. Franc Papler, nadučitelj v Borovnici; 4. Jožef Turk, nadučitelj v Spodnjem Logatcu; 5. Jožef Rihteršič, nadučitelj v Srednji vasi; 6. Jožef Zajec, nadučitelj v Velikem Gabru; II. tri ustanove društva za pospeševanje vrtnarstva dobili so: 1. Anton Požar, nadučitelj na Trati; 2. Franc Gregorac, učitelj v Metliki in 3. Ferdinand Kalinger, nadučitelj v Toplicah pri Novem mestu. — Na Krški meščanski šoli je nastopil službo kot suplent izprašani učiteljski kandidat gospod K. Humeč.

„Narodno Solo“, katere občni zbor je bil 23. m. m., bode upravljal v bodočem društvenem letu ta-le odbor: Razinger Anton (predsednik); Dimnik Jakob (predsednikov namestnik); Krulac Ivan (blagajnik); Cepuder Josip (tajnik); Gangl Engelbert, Kecelj Alojzij, Raktelj Fran, Režek Juraj in Trošt Fran (odborniki). — Takoj za „Narodno Solo“ je bil občni zbor „Vdovskega učiteljskega društva“. V odbor so bili izvoljeni ti-le gospodje: Režek Juraj (predsednik); Dimnik Jakob (predsednikov namestnik); Cepuder Josip (blagajnik); Kecelj Alojzij (tajnik); Čenčič Jernej, Furlan Jakob, Javoršek Anton, Kleč Avgust in Žirovnik Janko (odborniki). Pregledovalci računov „N. S.“ so gg.: Črnagoj Fran, Furlan Jakob, Kleč Avgust; „Vdovskega učiteljskega društva“ pa gg.: Črnagoj Fran, Kotalj Fran in Schiffrer Fran.